

Moeilijke tijden, moeilijke besluiten

Ook ons pensioenfonds is hard getroffen door de ongekende neergang in de beleggingsmarkten. Dat betekent dat onze buffers voor 'slechte tijden' zijn weggesmolten. Ze hebben hun werk gedaan. We hebben hiermee de hardste klappen kunnen opvangen. Onze eerste zorg is nu om die buffers weer op peil te krijgen. Daarvoor moeten we in 2009 alle zeilen bijzetten en hebben we moeilijke besluiten moeten nemen. Wij zijn ons ervan bewust dat deze besluiten ingrijpend zijn voor iedereen. Dat is extra spijtig, omdat we als pensioenfonds juist extra voorzichtig beleggen. Wij hebben in vergelijking met andere pensioenfondsden weinig in aandelen belegd en veel in (staats-)obligaties. Ook hebben wij het toekomstige inflatierisico afgedekt. Dat beleid zorgt er overigens wel voor dat we er nu financieel beter voor staan dan veel andere pensioenfondsden.

Niettemin zijn maatregelen noodzakelijk. De Raad van Beheer moet vol inzetten op herstel van het fondsvermogen. Dat zegt ook alles over de ongekende ernst van deze financiële crisis. Eerder dit jaar sprak de Raad van Beheer zijn vertrouwen uit in het fundament van ons fonds: degelijk en robuust. Dat is ook nu nog zo. Wij hebben voldoende herstellvermogen.

DE RAAD VAN BEHEER

Jacques van Exter, voorzitter

Rob Verhoef, namens de werknemers

Theo Wortman, namens de gepensioneerden

Kredietcrisis dwingt tot nemen van maatregelen

Het pensioenfonds heeft de ambitie om de pensioenuitkeringen zo veel mogelijk mee te laten groeien met de prijsontwikkeling en de pensioenopbouw van de werknemers met de algemene loonstijgingen bij ons bedrijf. Ook is het van belang dat de premie betaalbaar blijft. Het bestuur van het pensioenfonds neemt aan het einde van elk jaar een besluit over de pensioenverhogingen en de hoogte van de pensioenpremie. Hierbij kijkt het bestuur naar de financiële positie van het fonds. Door de kredietcrisis zijn de financiële buffers van Pensioenfonds Hoogovens zover aangetast dat het bestuur drie ingrijpende besluiten heeft moeten nemen:

1. Geen verhoging pensioenuitkering pensioengerechtigden

Op dit moment is er voldoende geld om alle huidige én toekomstige pensioenen uit te betalen. Er is alleen niet voldoende geld om de ingegane pensioenen in 2009 te verhogen met de prijsstijging over 2008. Hierdoor missen pensioengerechtigden een pensioenverhoging van 2,78%. De pensioenuitkeringen blijven dus op hetzelfde niveau als in 2008.

2. Geen CAO-verhoging in pensioenopbouw werknemers

De in 2008 afgesproken CAO-loonverhoging van in totaal 2,5% wordt in 2009 niet meegenomen in de pensioenopbouw van werknemers. Het niveau van het opgebouwde pensioen blijft daardoor iets achter bij de algemene salarisonwikkeling.

3. Verhoging pensioenpremie

In verband met de geslonken buffers heeft het pensioenfonds meer premieinkomsten nodig dan in 2008. Daarom komt de totale premie 22% hoger te liggen. In totaal zullen de premie-

inkomsten in 2009 ongeveer €100 miljoen bedragen. Zonder de verhoging zou dat ongeveer €82 miljoen zijn. Het merendeel van deze premieverhoging zal de werkgever betalen. Wat de premieverhoging voor u betekent, is afhankelijk van uw individuele situatie. Op uw salarisspecificatie van januari ziet u de gevolgen van de premieaanpassing.

De maatregelen passen in een herstelplan om het pensioenfonds de komende tijd weer financieel sterker te maken. Het pensioenfonds moet het herstelplan ter goedkeuring voorleggen aan De Nederlandsche Bank. Deze houdt toezicht op de financiële positie van alle pensioenfondsden in Nederland. Meer informatie over het herstelplan vindt u op pagina 3 van deze nieuwsbrief. <

Gevolgen van de kredietcrisis voor pensioenfondsen

Een pensioenfonds krijgt geld binnen door premies en beleggingsopbrengsten. Dit jaar was een slecht beleggingsjaar. De meeste beleggingscategorieën lieten in de afgelopen maanden grote verliezen zien.

De waarde van aandelen daalde de afgelopen periode scherp, vooral de afgelopen drie maanden waren slecht. Veel bedrijven verloren vele tientallen procenten van hun beurswaarde. Niemand zag aankomen dat de crisis zo razendsnel om zich heen zou grijpen. Vooral de financiële dienstverleners, zoals banken en ver-

zekeraars, moesten het ontgelden. Het vertrouwen in die sector smolt als sneeuw voor de zon. Niet alleen de aandelenkoersen werden getroffen door koersdalingen. Ook andere beleggingen, zoals bedrijfsleningen en vastgoed hadden last van de negatieve ontwikkeling op de financiële markten. Er bestond dit jaar geen plaats om te schuilen, zelfs staatsleningen leverden niet genoeg op om de groei van de pensioenverplichtingen bij te houden.

Gevolg van de duikvlucht was uiteraard dat ook de beleggingsportefeuille van Pensioenfonds Hoogovens minder waard werd. Hierdoor verslechterde de financiële positie van het fonds aanzienlijk. <

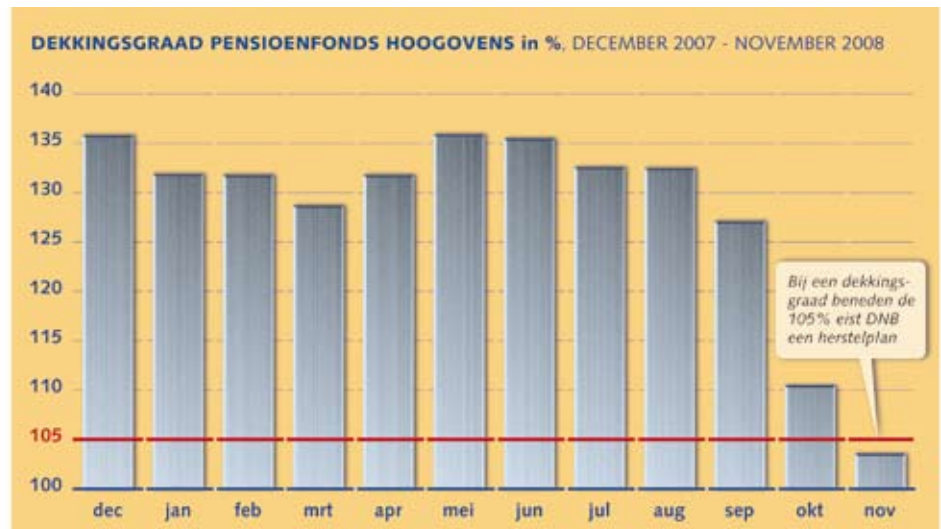
Deze grafiek laat zien dat in 2008 de waarde van de AEX aandelen met 50% is gedaald.

Herstelplan in twee stappen

> Voor Pensioenfonds Hoogovens geldt een minimaal vereiste dekkingsgraad van ongeveer 105%. Eind november lag de dekkingsgraad net onder de 104% en daarmee dus net onder de ondergrens van de vereiste dekkingsgraad. Hoe klein het verschil met deze ondergrens ook is, het betekent wel dat Pensioenfonds Hoogovens, net als veel andere pensioenfonds, een herstelplan moet voorleggen aan De Nederlandsche Bank (DNB). Het pensioenfonds zal de komende tijd werken aan het herstelplan en de resultaten hiervan uiterlijk op 1 april 2009 indienen bij DNB.

Het herstelplan bestaat uit twee stappen. Eerst geeft het pensioenfonds aan hoe het binnen drie jaar weer wil uitkomen boven de minimale dekkingsgraad. De tweede stap is een verder herstel richting een dekkingsgraad van ongeveer 113%. Dat niveau moet het pensioenfonds binnen nu en vijftien jaar bereiken. Ter vergelijking: nog maar een half jaar geleden had het pensioenfonds een dekkingsgraad van ruim 135%. De komende tijd zal het pensioenfonds DNB continu op de hoogte houden van de ontwikkelingen. <

Dekkinggraad omlaag

De dekkingsgraad laat de verhouding zien tussen enerzijds de bezittingen en anderzijds de huidige en toekomstige pensioenuitkeringen van een pensioenfonds. Bij een dekkingsgraad van 100% heeft een pensioenfonds precies voldoende geld om de pensioenuitkeringen nu en in de toekomst te kunnen betalen. Maar een pensioenfonds heeft een buffer nodig om tegenvallers op de financiële markten op te kunnen vangen. Ook is extra vermogen nodig om de pensioenen jaarlijks aan te kunnen passen aan de prijsontwikkeling, en de pensioenopbouw van werknemers mee te laten groeien met de salarisontwik-

keling. Het deel van de dekkingsgraad boven de 100% geeft de buffer weer. In de eerste helft van het jaar bleef de dekkingsgraad van Pensioenfonds Hoogovens hoog: 135% eind juni. Daarna daalde de dekkingsgraad tot iets onder de 104% eind november. De buffers hebben gedaan waarvoor ze bedoeld zijn: het opvangen van negatieve ontwikkelingen. Ook in december zijn de beurzen erg beweeglijk. Verhoging van de pensioenuitkeringen en de opgebouwde pensioenen van werknemers zou de dekkingsgraad beneden de 100% kunnen brengen. Dat is onverantwoord. <

Betaling pensioen 2009

De uitbetalingsdata voor 2009 zijn:

Vrijdag	30 januari
Vrijdag	27 februari
Dinsdag	31 maart
Woensdag	29 april
Vrijdag	29 mei
Dinsdag	30 juni
Vrijdag	31 juli
Maandag	31 augustus
Woensdag	30 september
Vrijdag	30 oktober
Maandag	30 november
Donderdag	24 december

Pensioenen tot 2009 meegegroeid met lonen en prijzen

Tot 2009 zijn de pensioenuitkeringen van pensioengerechtigden volledig meegegroeid met de prijsstijging en de pensioenopbouw van werknemers met de algemene salarisontwikkeling. Het pensioenfonds heeft overigens eerder meegemaakt dat de ingegane pensioenen niet volledig konden worden aangepast aan de prijsontwikkeling. De hierdoor opgelopen achterstand is daarna weer ingehaald. Het pensioenfonds kan de in 2009 gemiste pensioenverhoging voor pensioengerechtigden en werknemers weer goedmaken als het fonds financieel weer sterker staat. Hiervoor heeft het fonds vijf jaar de tijd. In het verleden ingehaalde verhogingen bieden echter geen garantie voor de toekomst. <

De kredietcrisis en de gevolgen ervan voor uw pensioen roepen vele vragen op. Op deze pagina hebben we de belangrijkste vragen, met de antwoorden, bij elkaar gezet.

1 **Moeten pensioengerechtigden zich zorgen maken over hun pensioenuitkering?**

Nee. Er is op dit moment voldoende geld om alle pensioenen uit te betalen. Pensioenfonds Hoogovens heeft alleen niet voldoende geld om de pensioenuitkeringen in 2009 te verhogen. Pensioengerechtigden ontvangen dus volgend jaar gewoon hun pensioen. Dat is zeker. Maar het is evenveel als in 2008.

2 **Past het pensioenfonds in 2009 de pensioenopbouw van werknemers helemaal niet aan?**

Voor de goede orde: het pensioenfonds heeft alléén de in de CAO afgesproken algemene salarisverhoging van 2008 niet in uw pensioenopbouw verwerkt. Maar u krijgt, net als voorgaande jaren, in 2009 gewoon een pensioenjaar erbij. En ook het aantal opgebouwde pensioenjaren is van belang voor uw toekomstige pensioen.

3 **Waarom stopt het pensioenfonds niet met beleggen in aandelen?**

Voor de beleggingen zoekt het pensioenfonds voortdurend naar een goede balans tussen rendement en risico. De afgelopen periode bevatte de portefeuille al weinig aandelen. Die hebben een hoger risico, maar in goede tijden leveren ze ook meer op dan de zogenoemde 'vastrentende waarden', zoals obligaties. Nu de aandelen zeer laag staan, kunnen er zelfs redenen zijn om weer iets meer in aandelen te beleggen. Totdat de koersen weer aantrekken is er feitelijk alleen sprake van een verlies op papier. Bovendien wordt op de

lange termijn de pensioenregeling alleen maar duurder als het fonds volledig uit aandelen zou stappen.

4 **Hoe lost het pensioenfonds de problemen op?**

Door de kredietcrisis is de dekkingsgraad van het pensioenfonds gedaald. Om de financiële positie weer sterker te maken, heeft het bestuur besloten om de pensioenuitkeringen van pensioengerechtigden en de pensioenopbouw van werknemers in 2009 niet te verhogen. Daarnaast wordt de premie verhoogd. Een overzicht van de maatregelen vindt u op pagina 1 van de nieuwsbrief.

5 **Is de pijn evenwichtig verdeeld over werknemers en pensioengerechtigden?**

Ja, ons pensioenstelsel is gebaseerd op solidariteit. Alle lusten en lasten worden gedeeld. Zo betaalt de werkgever het grootste deel van de premieverhoging. Voor pensioengerechtigden en werknemers geldt dat hun pensioen(aanspraak) in 2009 niet wordt verhoogd met de prijs- dan wel looninflatie.

6 **Hoe doet het fonds het in vergelijking met andere fondsen?**

De helft van de tien grootste Nederlandse bedrijfstakpensioenfondsen heeft per eind november 2008 een dekkingsgraad tussen de 85% en 95%.

Pensioenfonds Hoogovens doet het in vergelijking met deze andere fondsen met een dekkingsgraad iets onder de 104% niet slecht.

7 **Gaat het pensioenfonds de niet toegekende pensioenverhogingen later inhalen?**

Het bestuur kan in de toekomst besluiten de niet toegekende verhogingen van de pensioenen in te halen. Hiervoor heeft het fonds vijf jaar de tijd. De financiële positie van het pensioenfonds moet dat dan wel toelaten.

8 **Wie beslissen over de premie en de pensioenverhogingen?**

Dat doet het bestuur van het pensioenfonds, ook wel de Raad van Beheer genoemd. Hierin zitten vertegenwoordigers van de werkgever, van de werknemers en van de gepensioneerden. Zij beslissen samen over de hoogte van de pensioenpremie en de verhogingen van de pensioenen. De precieze samenstelling van de Raad van Beheer vindt u op de website (www.pfhoogovens.nl).

9 **Wie houdt toezicht op het pensioenfonds?**

De Nederlandsche Bank is de officiële toezichthouder van alle pensioenfondsen. Wanneer De Nederlandsche Bank vaststelt dat er bij een pensioenfonds problemen ontstaan (zoals nu bij veel pensioenfondsen), dan moet het fonds een herstelplan indienen (zie pagina 3).

Informatie ook op de website
Informatie over de gevolgen van de kredietcrisis vindt u ook op onze website, www.pfhoogovens.nl. Deze website is ook bereikbaar via IJmuiden Online. Ga naar 'IJmuiden', klik op 'Personeelsinformatie' en vervolgens op 'Pensioenfonds'.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Hoogovens, december 2008.

Realisatie: vMtB Communicatie, Driehuis. Vormgeving: M.art, Haarlem.